

Srbski zemljoradniki.

Beograd, 11. marca.

Neki dr. Novačan ustanavlja po Sloveniji srbsko zemljoradniško stran (srbsko poljedelsko). Vsi tisti, ki so postali nezadovoljni s samostojno in novo politiko, se sedaj vpisujejo v dr. Novačanovo srbsko zemljoradniško stranko.

Kaka stranka je to? V zemljoradniški stranki so na delu najbolj zaigrani Srbi. Zemljoradniki so centralisti, kakor demokrati, to se pravi, so proti samoupravi Slovenije. — Kadar v narodni skupščini govori, poslanci Slovenske ljudske stranke o naši zahtevi po avtonomiji slovenskih pokrajin, tedaj srbski zemljoradniki vedno vstanejo in kričijo, da tega Srbi nam ne bodo nikoli dovolili.

Ko so te dni po navodilu poslanca dr. Korošca vsi drugi poslanci ljubljanske narodne skupščine sestavili zahtevo, da se mora bivšega vojnega ministra generala Zečevića postaviti pred sodišče, ker se z vpkolcom rekrutov v letošnji hudi zimi zakrivil, da je 6000 naših vojakov vsled mraza zbečelo in 300 celo storilo nesrečno smrt, zemljoradniki niso hoteli podpisati te obtožbe.

Zemljoradniki so po večini veliki brezverci. Med srbskim ljudstvom izgubljajo tla. V zbornici imajo malo ugleda, ker po večini vleče o z vlado proti Slovincem in Hrvatom. Od zemljoradniškega kluba odhajajo teden za tednom njih člani. Celo njih prejšnji vodja Avramović se jih srma in niti ne prihaja več v zbornico. Tudi hrvatski Radić je izjavil o srbskih zemljoradnikih, da niso res na stranka, ker jim pravza ravni mar uhogo ljudstvo, temveč stremijo samo za tem, da bi ob gotovem trenutku skočili v vlado in zobali iz boga grajskega korita.

Tako je!

Kmetske zveze celjskega okrožja, pozor!

Od 15. marca naprej posreduje tajništvo Slovenske ljudske stranke v Celju samo za člane Kmetske zveze, ki so plačali članarino 4 K za leto 1922 in je njihov krajevni odbor vpsal tajništvo SLS v Celju seznam članov! Ako bo moralo tajništvo SLS koga zavrniti, ker ni v seznamu članov, bo tega kriv edino le, krajevni odbor KZ, ki ni izpolnil svoje dolžnosti! Članov KZ, ki so izolirali svojo malenkostno strankino dolžnost in plačali letno članarino 4 K ter jih je njihov domači krajevni odbor KZ v seznamu članov naznanil tajništvu, pa bo tajništvo zmiraj z veseljem pomagalo, ker bo le moglo! Samo red in disciplina mora biti, kakor pri osrednjem tajništvu, ravnotako pri krajevnih odborih KZ in pri članih. Kdor hoče imeti od stranke korist in pravice, mora tudi izpolniti svoje dolžnosti. — Tajništvo SLS v Celju.

Poverjeniki (ice) „Našega doma“.

Koliko naročnikov že imate? Ali ste si po navodilu zadnjega „Gospodarja“ dobili v vsaki vasi ali okolici župnije nabiralce in nabiralke, ki bodo vsak v svojem kraju nabirali naročnike in pobirali naročnino? Hitite! Polovica marca je že pri kraju! Do konca marca moramo vedeti, za število naročnikov. Do 31. marca naznani te število (samo število) naročnikov. U ravi „Našega Doma“, Celje, hotel Beli vol. Naročnikom lahko sporočite, da uprava „Našega Doma“ v Celju ne bo huđa, ako naročniki plačajo na ročnino več kot 24 K! Pozdrav!

Politični ogled.

Kraljevina SHS: V preteklem tednu se je zakonodajni odbor Narodne skupščine bavil z zakonskim predlogom o oblastni in srezki samoupravi. Po načrtih centralistične ustave bodo v naših pokrajinah vpeljali srbske oblasti in srece. V razpravah o tem zakonskem predlogu so govorniki opozicije zastoj dokazovali vladnim strankam, da bo „samouprava“, ki jo predvideva vladni predlog, le na

papirju in ne v resnici. Zakon je bil predmet ostrih izpadov o ozkojavnih coslancev, na koncu vseh koncev pa je bil z glasovi večine (srbske) sprejet. Glasovalna mašina, katero so si oblasti postavili, dobro posluša tudi v finančnem odboru. Posl. Skulj od Jugoslovanskega kluba je n. pr. zahteval denar za zdravniški oddelček vseučilišča v Ljubljani, pa so mu odbili, češ, saj bomo medicinsko fakulteto tak spravili v Beograd. — Oblastniki se zdaj pa zdaj radi kake posebno umazane zadeve sprejo, ostanejo pa radi prosta le, o skupaj in politika nudi svoja stara leta: notranja v korist — bograjske porodice, zunanja pa po — francoskih miglajih in navodilih raznih tujih mračnikov, kot je general Wrangel — doma proti volji narodne večine, zunaj pa proti poštenemu delu za mir in spravo.

Reka in Italija: Reko so zasedli fašisti. Izgredi po ulicah niso še pomehali. Slovanski živel, beži trumoma iz mesta. Fašisti so proglasili svojega poslanca v italijanski državni zbornici Giuratiya za komisara, ali vladarja Reke. Italijanska vlada je sicer obvestila reške fašiste, da z ozirom na mednarodna določila te izvolitve ne more pripoznati, a to obvestilo je tako vođeno, da se fašisti, ki so vendar otroci in varovanci italijanske vladne politike nanj ne bodo dosti ozirali.

Grška je na zelo slabih nogah. Vlada in država ima na znotraj in na zunan vedno večje težave. Eden režim proti drugemu se že dolgo vežba v raznih zarotah in od Male Azije proti oplava kemalistov — narodnostno probučenih muslimanov, ki se od pohlepkih Grkov nočejo dati izmzgavati. — Grška je tudi v denarnih stiskah, od Angije je pričakovala posojilo, pa ga naborž ne dobi. Angleži so zelo previdni, države, ki so na znotraj slabo urejene in povrh še s sosedi navskriž, pri njih nima o kredita.

Anglija se trudi za zboljšanje stanja v Evropi na podlagi mirnih in sorazumnih odnošev med raznimi državami, ima pa v vseh svojih kolonijah velike nemire in strašno zmedo. Vidi se, da se približuje dosežani državni ustroj velikemu polomu. Doma v Evropi so Angleži uvideli, da mora biti konec nasilne, oborožene politike, katere se še Francija oklepa, ter skuša obnoviti Evropo na podlagi času primernih zahtev in načel, v obdobjah, ki so si jih s silo pridobili, pa vidi, da je potrebno misliti tudi na to, kako bi se ves svet obnovil po načelu narodne samoodločbe in socialnih zahtev. V Indiji že dolgo vre. Pokret ima narodnostni značaj in ko so sedaj zaprli vodjo tega pokreta Ghandija, so izbruhli štriki in nemiri na vseh koncih in krajih. Angleško uradništvo zapušča trumoma svojega mesta in uporno Indijo.

Rusija: Ruski politiki dobro poznajo položaj v Evropi, listi v Moskvi so dobro poučeni o politiki, ki se dela v Parizu in Londonu in tudi o raznih vojnih nakanah, ki se sučejo pri nas okrog Wrangela, po nekaterih — drugih državah pa okrog drugih komandantov raznih protiruskih čet. — Rusija dobro vidi, da je zlasti Balkan zatočišče največjih sovražnikov današnje Rusije in pozna vse politike, ki na vse kriple nasprotujejo miru in spravi v Evropi. V tej smeri prednjači francoski Poincare, ki zahteva kot pogoj za priznanje ruske vlade nadzorstvo nad rusko trgovino, rusko vojsko, zlasti nad trgovskim ugovorom med Rusijo in Nemčijo in še prosta pristanišča — to je že celo in pravo podjarmlenje Rusije. Ruska sovjetska vlada je na ta „predlog“ odgovorila, da noče na noben način podjarem — da pa upa na treznost Evrope, ki bo še ob pravem času zapustila to nevarno pot.

Tedenske novice.

Pozor! Ker moramo plačevati davek za vsako naznanilo kake prireditve, veselice ali predstave bodisi v uradniškem ali v inseratnem delu našega lista, se enkrat izjavljamo, da takih naznanil ne moremo več prinašati brezplačno, kajti to bi nam prišlo previsoko. Kdor torej želi, da objavimo v našem listu kako prireditev, predstavo, veselico ali kaj sličnega, nam mora vpslat vnaprej za objavo 2 Din bodisi v denarju, znam-

kah ali v kolkih. Najboljše je, da se nam ta znesek pošlje po poštni nakaznici, toda na odresku nakaznice se naj napiše besedi o, ki se naj objavi. Ako se nam ta znesek ne vpošlje, naj mi ne pričakuje, da ti se mu naznailo objavilo. Tudi računov za take objave ne bomo pošljali, ker so stroški previsoki.

Za pravice slovenskega jezika! Občinski odbor v Rečici ob Savinji je v svoji seji dne 5. marca odločno protestiral proti taksi na vozove „saj le Jerima“ in proti ponovnim poizkusom sedanje vlade, izriniti vpliv vere iz kole. Posebno pa se je zavzel za pravice slovenskega jezika pri uradovanju: „Crostaramp, da pri občinskem uradovanju prihaja vedno več tiskovin samo v cirilici ali pa srbo-hrvatskem jeziku. Ker smo tudi mi Slovenci v državi SHS državotvorni, poziva mo vlado, da nam razne tiskovine pošila v slovenskem jeziku, naj si bode to od civilne ali vojaške oblasti. Spise v jezikih ali pisavi, ki je nerazumemo, bomo nerešene vračali.“

Sokoli in bolnice. Minister prosvete Pribečević je dal izplačati Sokolu v Beograd 180.000 stoosedeset (sto) kron za sokolsko telovadnico. — Pri nas pa ministrstvo nima denarja za bolnišnice, ker naravnost med revnimi išče o pomoči in tolažbe. Da nima o za naša prosvetna in obrazovalna društva s krščanskim programom v Beogradu niti vinarja, to je znana stvar. Tudi to je en donesek, kako potrebna nam je popolna gospodarska in politična avtonomija.

Pri Sv. Jakobu v Slov. go. icah se vrši v nedeljo, dne 19. t. m., po rani sv. maši shod Kmetske zveze. O gospodarsko-političnem položaju govori narodni poslanec Ivan Roškar. Sodelniki, udeležite se polnoštevno našega zborovanja!

Dekanijski sestanek izobraževalnih društev gornjegrajske dekanije se vrši v četrtek po Jože ovem, dne 21. marca v Rečici ob Savinji pri gospodu Čučju. Povabljeni so vsi gos oduhovniki in odborniki ter odbornice izobraževalnih in mladinskih društev gornjegrajske dekanije!

Orlovski odušak Polzela vabi vso pošteno mislečo mladino in starše tukajšnje in iz sosednjih župnij na predavanje, katero se vrši dne 19. marca v dvorani g. Cizeja na Polzeli. Začetek ob 3h popoldan. Predava brat dr. Kotnik iz Ljubljane. Bratje! Sestre! Udeležite se predavanja v obilnem številu ter pokazite smisel za organizacijo in izobrazbo, v kateri edini je naša rešitev.

Hmeljarsko društvo v Zalcu naznana vsem svojim članom in drugim hmeljarjem, kateri bi hoteli pristopiti kot člani, da se bo članarina za leto 1922 določila še la povodom glavne skupščine, katera se bo vršila dne 25. marca t. l. kakor običajno v Zalcu. Ker pride med drugimi važnimi točkami tudi iz rememba društvenih pravil na dnevni red, — za kar je pa treba navzočnosti dve tretjini vseh udov, t. j. 128 — se opozarja jo vsi hmeljarji, da si določijo navođeni dan za Zalec. Posebna vabila še pride o.

Vsem gg. organistom ptujskega in mariborskega okrožja. Vabite se, da se udeležite prvega glavnega občnega zbora Društva organistov, in glasbenikov za Slovenijo, ki se vrši v orek, 21. t. m. v Celju v Narodnem domu ob 9. uri dopoldne. Tisti, kateri ste že včlanjeni pri društvu imate dovoljeno polovično vožnjo v Celje in nazaj. Na svoji vstopni postaji zahtevajte samo polovično karto v Celje, obenem pa se morate izkazati s svojo člansko legitimacijo. Ta karta se potem odda v Celju, na povratku se pa mora zahtevati druga. Polovična vožnja velja za dneve 20., 21. in 22. marca, Tisti, kateri še pa niso včlanjeni pri društvu, pa bi se radi udeležili zborovanja, prijavite takoj svoj pristop k društvu (sedež Petrovče pri Celju) ter pošljite članarino v znesku 14 dinarjev, na kar se vam pošle članska legitimacija, s katero si potem lahko osigurate polovično vožnjo. Pečnik.

Muke koroških Slovincov. V kakem peklu se nahajajo naši bratje koroški Slovenci, ki ječijo pod nemškim armom, nam dokazuje sledeče poročilo, ki smo ga prejeli iz Grebinja na Koroškem: „Naše Kat. slov. izobraževalno društvo za Grebinj je priredilo v nedeljo, dne 12. marca, ob 10. uri

pred oldne, v društvenih prostorih v žu nišču v „Grebinskem kloštru“ nepolitičen shod, na katerega so bili povabljeni samo člani društva. Shod je bil politični oblas, pravilno voden, in tudi ni bil od iste pre ovedan. Ob določeni uri, ko bi imel sklicatelj shoda Tomo Kaučič istega otvoriti, vder z vs o silo v zborovalno dvorano — tolpa nemških fašistov od takozvanega „Heimatsdiensta.“ V tej tolpi so bili le samo takozvani inteligentni krogi kot trgovci, obrtniki itd. Tolpi je sledil še tudi oddelk orožništva Surovine so začele navzoče Slovence, med katerimi je bilo tudi nekaj žensk, prav prostakše in ostudno psovati. Slišale so se vse psovke, kolikor jih le premore na psovkah bogata nemščina. Toda temu ni bilo dovolj. Slovinci so začeli zapuščati dvorano, videč, da nemška druhal sme v senoi orožniških baonetov nekaznovano početi vse, kar se ji zljubi. Psovkam so sledila kmetu de an'a. Divjaki so prepleli duhovnika Sechara, Kaučiča, Pasterka in g. Skrlčca. Sklicatelj Kaučiča so vlekli za lase po tleh. Ker se je orožništvu zdelo že dovolj prete an'a, so ubranili, da ti nemški divjaki niso ubili nas vse. Ne ojsne so muke nas koroških Slovincov!“ Tako poročilo. — Imamo v Celovcu jugoslovanski konzulat, katerega pozivljemo, da stori nemudoma primerne korake v zaščito naših koroških trgov, da o tem poroča v Beograd ter da naša Beograjska vlada pouči na primeren način koroške nemške divjake, da imajo tudi koroški Slovenci za amčeno pravico, se duševno razvijati in izobraževati.

Porotne razprave. Pred mariborsko poroto se je dne 8. t. m. zaradi poverjenega državnega denarja v znesku do 40.000 dinarjev zagovarjal carinski uradnik Franc Neumucki. Na stavljen je bil kot carinik v Mariboru. Trdil je, da je denar ali izgubil, ali pa, da mu je bil ukraden. Toda tega mu ni nihče verel, kajti porota mu je prisodila dve leti težke ječe. — Dne 9. t. m. se je pred isto poroto zagovarjal 22 letni Sandor Koloman iz Prekmurja, ker je v preiru zabodel z baonetom Aleksandra Novaka. porotniki so potrdili umor, na kar je bil obsojen na smrt na vešalu. Dne 10. in 11. t. m. se je vršila razprava proti trem morilcem prevžitarja Košarja v Slaptincih. Ta je stanoval na posestvu Marije Perša, ki je nagovarjala iz pohlepnosti po Košarjevem premoženju svojega ljubimca Muhiča, naj umori Košarja. Obja skupaj sta pa na to prigovarjala nekega Hojnika in ga tudi pripravila k temu, da je Košarja 1. avgusta lanskega leta zavratno umoril. Pred poroto so bili vsi trije spoznani krivim, in na podlagi kriydoreka porotnikov vsi trije obsojeni na smrt na vešalih in sicer tako da bi bil kot prvi obesen Muhič, nato Perša in kot tretji Hojnik. — Pred celjsko poroto se je dne 9. t. m. zaradi uboja zagovarjal Melhior Strojnik, ker je pri Sv. Florjanu v Sloven-graškem okraju na cesti z nožem zaklal svojega svaka Petra Sovinkota. Obsojen je bil na tri leta težke ječe. Zaradi roparskega umora je bil obsojen Janez Korošec iz Vitanja na 12 let težke ječe, ker je v Gaberju pri Celju skoraj do smrti pobil in oropal mehanika Plahuta v njegovi delavnici. Zaradi golufije je bil obsojen na dve leti težke ječe Gregor Kampuš, ker je na golufiv način dvignil de narno pismo z zneskom 120.000 kron, ki je bilo naslovljeno na lesno družbo „Savinja“. — Zalostni slučaj neverjetne podivjanosti — umor matere, se je pred isto poroto odigral Kmetski sin, Franc Stergar iz Slovonskega pri Brezicah je bil obtožen umora lastne matere. Obtoženeo je imel ljubavno razmerje s sosedovo hčerko Marijo Radanovič. Med obema sosedoma je vladalo staro sovraštvo, vsled česar je prišlo med matero in sinom opetovano do grdih preprirov in mati ni marala posestva; izročiti svoemu sinu. Nekega dne je hudobec vrgel svojo mater v vodnak, sosede je pa naprosil, naj mu pomaga o iskat mater, ki se je menda napila, kam padla, ali pa zmrznila. Končno so na šli v studencu nek predmet, katerega so izvlekli, ter ugotovili, da je bila Stergarjeva. Hudobec je zanikal krivdo in ker ni bilo nobenih pr e in pravih dokazov, je ostal zločin nekazno-

van, kajti Franc Stergar je bil oproščen. Pretekli petek so se pred isto poroto zagovarjali zaradi dogovora tega umora orožnika Petra Maver — Franc in Jože Varlec, Jože Kostanjšek, Jože Varlec, Martin Cerjak, Josip Levstik in Andrej Križanič, vsi iz Globokega pri Brežicah, ker so umorili orožnika Petra Maver, ki je prišel vojaškega begunca Franca Varleca, da ga izroči vojaški oblasti. Na dogovorjeni način so gorilimenovani na adli orožnika in ga tako zverinsko razmesarili, da je v groznih mukah umrl. Obsojeni so bili: Franco Varlec in Jože Kostanjšek na smrt na vešalih, Jože Varlec, ker še ni star 20 let, na 15 let težke ječe, Martin Cerjak na 8 in Josip Levstik na šest let težke ječe. Jože Varlec in Andrej Križanič pa sta bila oproščena.

Ostudna zverina. Znani skladatelj Adamič je pred dnevi opisal sledeči, naravnost neveretni zločin: Kolonija pisarne sem bil pridružen neki delavski stotnji, pri kateri so bili večinoma možje-nevojaki. Stotnji je poveljeval poročnik Angelo Casagrande, stanoval v Trstu. Iz Trsta smo se preelali preko Ogrske v Przemysl. Pred odhodom iz Trsta mi je Casagrande naročil, da pozovem na policiji kateri od njegovih delavskih stotnjikov je bil predkazan. V seznamu, ki sem ga dobil, je bilo 20 oseb naše stotnje, ki so bili skoro vsi predkaznovani z majhnimi kazni. Ko je vlak vozil že po ogrski zemlji, je ta Casagrande zapazil mladega vojaka, da je brez dovoljenja siekel bluzo, ker je bila v dotičnem žvinskem vagonu strašna vročina. Poveljnik je pogledal na seznam, v katerem je našel, da je bil ta mladi črnovojnik pred leti kaznovan policijsko z zaporom 24 ur. Poklical ga je pred se, ga vprašal, zakaj je siekel bluzo, mu v moji prisotnosti zapovedal, naj se obrne in v tem hipu je počil strel, in vojak se je zgrudil na zemljo. Poljona mirnodušno ga je ustrelil, vzela to v roko košček peciva, ter istega tudi megi ponudil. Prizor je bil za mene mozek pretresujoč. Na prihodnji postaji je lastnoročno ustrelil nekega vraga mladega fantja, ki je imel še šopek za čepico, ki ga je dobil v Trstu. Bil je tudi med zaznamovanimi, jezili so se mi laže, ker sem bil prepričan, da enaka usoda čaka vse zaznamovane. Kmalu na to je dal zacet poklicati pred se dva druga vojaka, katera je tudi pri prič lastnoročno ustrelil in tako je ta zverina v človeški podobi v kratkem času ustrelil bodisi sam, bodisi po orožnikih še 16 vojakov. Za ta zločin ga je vrhovni poveljnik nad vojsko Friderik še odlikoval s pohvalo. In ta ostudna zver se je še do nedavno nahajala v Domžalah. Ko je zasluhl, da sem mu za petami, jo je odkuril v Trst, iz Trsta pa takoj neznan kam, ker ga je strah, da bi ne padel v roke pravice.

Politični zločini se v vseh kulturah državah drugače presoajo kot pa navadnih in divjstva, strasti, rožalnosti in pohleja. Tudi mi imamo v ustavi zaamčeno to razliko. Proti atentatoru Aliagiču se pa ni upoštevala, ni bil obošen kot navadni zločinec. To je bilo maščevalno delo nekaterih ministrov in seveda tudi Pribeževiča, ki je sam obdolžen in osumljen terorističnih zvez. Pošteno narodni sloji so to maščevalnost tako spoznali in obsodili. Pri nas se je že toliko atentatorjev proslavljalo in če se enega proslavlja, se ne sme drugemu jemati — glave. Atentator je agent, pa naj zgrabi za orožje iz narodnostnih, ali pa iz socialnih težav. To so Zagrebčani razumeli in v znamenju obsodbe današnjih razmer so obsuli Aliagičev grob s cveticami. Velikanska množica je oblegala pokopališče in silila do groba, policija, ki je bila vsa na nogah, je pa zacet posegla po nepravilnih sredstvih ter z baonetom in sabljo odganjala ljudi. Ljudje so se umikali in v ogorčenju so se oglašali tudi razni vzlici. Nato so se začele aretacije. Policija je zaprla več dijakov, nekaj jih je pa izgnala iz mesta. Zaprta je celo pisatelj Cesarca, ki je bil v Avstriji tudi eden izmed atentatorjev proti nasloemu madžarskemu komisarju. menda samo zato, ker je zadno noč oiskal Aliagiča v ječi. Aliagič je v zadnjih svojih trenutkih govoril o odpustanju, od drugih se

kaže pa toliko maščevalnosti. — Značilno je tudi to, da je rabelski posel izvršil Dunačan Seirid, ki je pod Avstrijo jugoslovanske narodneake obesal. Ob preobratu je zaostal v Sarajevu in naša urava ga je tako sprejela. Krvnika tako, mnogo dobrih Jugoslovancev je moralo pa dolgo čakati, ker niso bili dovolj — zanesljivi!

Požar je uničil v noči od 4. na 5. marca hišo in gospodarsko poslojše cerkvenega ključarja in posestnika v d. „Koreničkov“ pri Sv. Pankraciju na Remšniku. Ker je ogenj izbruhnil o olnoči, v času, ko od domačinov ni bil nihče več na nogah, se u ravičeno sumi, da je požar zanetila hudobna roka. Zgorelo je vse, rešili so z veliko težavo samo živino: škoda znaša poldrugi milijon. Rodbina je uničena po olnoči. Nikdar poprej ni bilo na območju Remšniku toliko tatvin, itd. kakor ravno sedaj, ko našo mejo siražijo Wranglovci. Se celo po kraje in v več slučajih so lastniki sov pri te tatvini zasledili Wranglovce. Naše območje ljudstvo vzdihuje in prosí: „Bog nas reši Wranglovcev“!

Požar je dne 11. t. m. upepelil poslopje Mihaela Pušenjaka in skorjanca v Kamenščaku pri Lutomeru. Požar je nastal ponoči, ko so že vsi ležali v spanju. Škoda je ogromna. Sumi se, da je zlobna maščevalna roka zanetila požar. Prizadeta prosita milosrdne ljudi za pomoč bodisi v ogleki, denar ali v drugih življenjskih potrebščinah, kajti zgorelo je vse.

Požar je dne 10. t. m. izbruhnil v novi palači Prve hrvatske štedionice v Zagrebu. Zgorel je velik del strehe in ena kupa. Toda posrečilo se je udušiti požar, a kljub temu je škoda ogromna. Požar je izbruhnil zaradi neopredvidnosti nekega kleparja, ki je popravljal streho.

Podiranje starega mosta v Mariboru hitro napreduje. Zgornji del je že čisto podrt, sedaj se podirajo in pujo globoko zabite kce. Deo znatno ovira v zadnjem času narasla Drava.

General Wrangel je bil z veliko častjo sprejet v Beogradu, ne samo od svojih pristavev in vojnopolitičnih pajdašev, ki se že dolgo pasejo na račun naših silnih davkov, temveč tudi od naših ministrov, ki so ga, kakor se vidi, želino pričakovali ter z njim tudi na dolgo, važno in zaupno razpravljali. Wrangel, ta potomec ošabnih — nemško-baltiških baronov, ni nastopal kot nekdanji komandant nekdanje, sedaj razbite in razpršene armade, temveč kot nekaka visoka sila z manirami nekdanjega carja, kakor na svojem področju, ali pa v svetu, ki mu je podvržen. Spremal je vse mogoče dostojanstvenike, govoril je tako visoko od zgoraj in celo razne ordene ali kakor pravimo mi Slovenci, odlikovana je delil. Sedaj čujemo, da ostane v Beogradu in ne gre tja, ker so mu pripravili razkošno bivališče. Ostane torej v neosredni bližini naših oblastnikov, ker se ne more od njih ločiti, ali pa oni ne od nje. Ka to omeni? — Cemu vse to? — Tuji listi in zlasti angleški ter tudi ruski, piše o mnogo o tem in naš narod je to sam že uvidel. — Genovska konferenca je pred vrati, nuno je potrebno, da se uredijo odnosi v Evropi na podlagi miru in sprave, Wrangelu in drugim takim pa ni za mir, carja hoče uiniti ruskemu narodu pa četuli skozi poteke krvi in po naštrahneši nesreči za celo Evropo. Brez Rusije se Evropa ne da obnoviti, to so sprevideli angleški in še razni drugi politiki, in ruski zastopniki so vabljani na evropsko konferenco, Wrangel je pa tu, da mesto miru vrže gorečo baklo v zelo slabo stavbo evropskega gospodarstva. Wrangel se je vgnedil v naš, a njegov sovrstnik Petura pa v rumunski državi in omembna znamenja že kažejo nevarnost, ki preti od krvave vojne zelo oslabei Evropi.

Železniška nesreča. Na železniških progah po južni Srbiji so pragi že tako trli in preereli, da skora ne mine teden, da bi se ne prietila kakva nesreča radi trhkosti pragov, ki so bili položeni pred 40 leti. Dne 12. t. m. je skočil pri postaji Kukavica na progi Beograd—Milanovac s tira vlak s tira. Stiri vagoni so poškodovani, človeških žrtev pa ni bilo nobenih. Vstred trhkosti pragov je potila ena tračnica in vlak je skočil s tira.

Nesreča in umor. Vlak je bil prenapolnjen, pa je stal stroevodja Ant. Jarh pri povratku v Binske To lice na ljubniku in se držal. Na ovinku se je vlak nekoliko nagnil, nesrečni Jarh pa se je prekuonil pod vlak, ki mu je odrezal obe nogi. — Neznani zločinec je zaklal v železniškem vagonu trgovca Svetozarja Pantiča iz Lamuša v bližini postaje Jurkovec. Neznani morilec je po storjenem zločinu neznan kam pobegnil iz vlaka.

Ločitve zakonov se v Srbiji stransno množijo. To ima svoj izvor še v voini dobi, ko so možje spoznali druge žene, žene pa druge moške, in pa v tem, da mnogo Srbijancev hodi po kučji naokrog, da jih mnogo obogati, pride med takozvane „bolše“ krage, ker so jim žene na poti. Odločilno besedo v razpravah ločitve zakona ima posebna duhovniška sodišča, ki so pa preobložena z delom. Vrhovna se na še poji, člani teh sodišč, nezadovolni ker ne dobijo dnevnice vsled pomankanja kredita. Kredita ni, če pa neče soditi in može, ki hoče iz zadržkega jarma, restopajo trumoma v turško vero, ker imajo še lo pitalos da si lahko vzameo takoj — drugo ženo. Morala je torej tam noji na nizki stopnji in ministri se bavio z nekuskim predlogom, ki naj bi prejedal poturčevanje v svrhu novega zakona, če prvi ni postavno in končavalno ločen.

Španska bolezen in skratica, ki ste zahtevali letošnjo zimo toliko smrtnih žrtev, znatno poenjujeta v zadnjem času.

Ljudje, si uživajo. Sarajevska policija beleži dan na dan celo vrsto slučajev, kako razni ugledni verižniki p pivajo in razsiplejo denar na vse mogoče načine. Popivajo, da trče od mize in ciganom, ki igrajo po kavarnah, mečejo 100 dinarske bankovce ko lupine in smeti. Lahko pridobljeno denar, se lahko razsiplejo. Neke detektiv je videl pri carniku Spasiću cel zaboj poln šampanjca in na litre raznih parfemov — dragih dišav. Od kod so ti razkošni go-podje ni treba posebej povdarjati in tudi to ne, kako je g spodin carinik Spasić naplnil svoj zaboj.

Alkohol in zločina. Beograjski listi so prinesli te-le zanimive podatke: V Beogradu se je popilo žganja 1.920.142.533 litrov (leta 1921. 1.446.914 l); vina 5.098.118 l (leta 1921. 5.080.570 l); finega vina 1.288 l (leta 1921. 5.976 l); šampanjca 3.284 l (leta 1921. 52.032 l); likerja, ruma, konjaka itd. 42.417 l (leta 1921. 124.407 l); domačega piva 4.057.100 l (leta 1921. 5.390.648 l); tujega piva 558.900 l (leta 1921. 277.407 l). Zločinov se je zgodilo z ostrim orodjem 1.920.879 (a leta 1921 1934) s topim orodjem 1204 slučajev (leta 1921. 2.368) s sferlnim orožjem 8 (leta 1921. 22).

Razgled po svetu.

Trst — mitvo mesto. Kdor je videl Trst pod rajno Avstrijo in sedaj Trst pod Italijo, bo vskliknil: »Trst je mrtvo mesto! Ulice so prazne, nobenega prometa, tisti zagrizjeni tržaški lahoni, kateri so hoteli za vsako ceno priti pod so'ničnato majko Italijo, si sedaj puljo lase. Trgovina in obrt počivata, po tržaških ulicah se pa podi 20.000 brezposelnih.

Tajnost. Kakor znano, so se nasledstvene države bivše avstro-ogrške monarhije zedinile glede porazdelitve čistga zlata v znesku 50 milijonov kron v zlatu iz zaklada bivše avstro-ogrške banke. Samo Italija je prvotno podala nekako velikodušno izjavo, češ: ona se ne mara pultj za tisto zlato, toda glej, kmalu nato je Lahe skesalo in sedaj so bili oni prvi, ki so zahtevali, da se jim je moralo izplačati 4.600.000 zlatih kron. Tajnost je in bo bizičas tudi ostala, katere malhe je iz milo tusto zlato, katero je bilo iz te dedščine prisojeno naši državi. Davkoplačevalci Kadar bo slabostojni minister — poslanec in bivši mesar Pucelj priredil to et kje kak shod, ne pozabite ga vprašati, kajti on kot minister bo vendar le moral vedeti za take milijone v zlatu!

V morju bankovec. Avstrijska valuta je tako nizka da mora imeti kupec deset in deset tisocev, ako hoče kupiti kako malenkost. Te dni je javil dunajski policiji sofer Sany, da mu je nek otrok pomotoma izplačal za vožnjo 50.000 mesto 5000 kron. Sofer je izavil na policiji, da je pripravljen potniku vrniti pomotoma izplačani odviske.

Potnik se dosedaj ni javil policiji, ker je menda iz države z zdravo valuto, kjer je 50.000 nemških kron malenkost.

Najstarejši in najmlajši samomorilec. V Ameriki je bilo minulo leto 20.000 samororov. Zanimivo je da so med temi samororici zastopani vsi stanovji v vseh različnih starostnih dobah. Najstarejši samomorilec je bil star 100 let, najmlajši pa 5 let.

Zločin v Lipskem. V Lipskem na Saksonskem so našli v neki košari moško truplo, kateremu je bila odsekana glava. Policija je dognala, da je morilka neka 47 let stara vdova Berta Hoffmann, ki je imela z umorjenim ljubavno razmerje. Dolgo časa je tajila zločin, končno je pa vendar priznala, da je ona morilka umorjenega Konrada. Bila je izročena kazenski mu sodišču.

Koliko ljudi se je rodilo na morju? M nulo leto se je narodilo na angleških parnikih 273 otrok. Eno leto prej 276, a leta 1919 samo 151. Kadar se rodi otrok na ladji, je zelo veliko veselje med potniki, ki novorojenčka bogato obdarujejo. Na parobrodu rojena deca so pripadniki one države, pod katere zastavo pluje ladja. Rjstvo novorojenčka zabel-ži kapetan ladje, a pozneje se še vpiše rojstvo v krstno knjigo one-ga mesta, v katerega pripelje parnik.

10 ton dinamita eksplodiralo. Blizu mesta Čikage v Severni Ameriki je pretekli petek eksplodiralo 10 ton dinamita ki je bil shranjen v nekem vojaškem skladišču. Zemlja se je stresla 50 milj naokoli. V oddaljenosti do 12 milj so na vseh poslopiih popokale vse sipe. Kraj nesreče nudi groen prizor upostosenja. Nesreča, ki je zahtevala več človeških žrtev, je povzročila 10 milijonov funtov škode.

Za službo rabelna. V Budimpešti je bila razpisana služba rabelnovega pomočnika. Celo 8 dni pred početkom roka se je za to službo oglasilo čez 50 prosilcev. Celoučno število prosilcev znaša več sto. Vsi prosilci zatrjujejo, da so za to službo zelo sposobni. Služba rabeljna je pač poklic, ki ugaja Madzarom.

Kje raste najbolj lahek les? V srednji južni Ameriki raste drevo ki ga domačini imenujejo „Balsa“. To drevo je zelo podobno našemu hrastu. Les tega dreva se uporablja v industrijske namene, kajti je zelo lahek in trpežen. Domačini izdelujejo iz tega lesa čolne, ki so zelo dobri. Spanci so dali temu drevesu ime „balsac“, kar pomeni toliko, kakor čoln. 1 kubični decimeter tega lesa tehtja 140—160 gramov, torej je ta les tako lahek, kakor nobeden drugi na svetu.

Zlata je vedno manj. Statistika zadnjih deset let kaže, da se na svetu proizvaja vedno manj zlata. Tako n. pr. je znašalo proizvajanje zlata v Transvalu v južni Afriki leta 1921 le samo nekaj čez 8 milijonov unc, toraj 17krat manj, kakor leta 1910. Na Uralu v Rusiji so pa v lanskem letu proizvajali samo 12% tiste množine, katero so proizvajali leta 1910. V tem oziru tudi v Ameriki niso na bolšem in nek Američan je vedel izračunati, da se bo čez 100 let proizvajalo na cellem svetu samo 2% tiste množine zlata, kakor se ga je proizvajalo l. 1910. Ta Američan trdi celo, da bo če prišlo tako daleč, da se zlato ne bode smelo uporabljati za nakit ali le otiče, ampak samo za optične predmete in za umetno zobove, toda kakrat bo dosegla vrednost zlata neboično višino!

Nabiralnik.

Mozirje. Pristisi Kmetске zveze in prijatelji našega Orla so zložili za ti dve organzaciji v ves budru zbi dne 26. februarja 250 K. Bog zvi darovalce in pos emovaj e. — Maribor. Na gostiji Zolger pri Sv. Venčeslu se je nabralo od vodstvom starešine gosпода Reiča za Dosto kuhinjo v Mariboru 220 K, na po tiji Kukul-Celcer pa 300 K. Iskra in Lvala! — Smarje pri Jelšah. Na gostiji Pepec inšek z Francem Mola na Grobelnem so veselje svače darovala 236 K za Smarskega Orla, ki so jim za dar iskreno zahvaluje. Bog živi! — Črešnjevce. Na gostiji Franca Kražnič in Franciške i reser se je nabralo 1100 kron za domače zvonove — Otiški vrh. Na gostiji Anton Račel in Franciška Zorman so e nabralo za Kmetisko zvezo 304 kroge. Bog živi mladinar. — Zibika. Na gostiji pri Mihou Les-